

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ОДЕСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ І.І.МЕЧНИКОВА

Фаховий коледж

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи

Запорожченко О.В.

« 1 »

2021р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ГРОШІ ТА КРЕДИТ

Освітньо-професійний ступінь: Фаховий молодший бакалавр

Галузь знань: 07 Управління та адміністрування

Спеціальність : 072 Фінанси, банківська справа та страхування

Освітньо-професійна програма: Фінанси, банківська справа та страхування

Робоча програма навчальної дисципліни «Гроші та кредит». Одеса: Фаховий коледж ОНУ, 2022. 31 с.

Колесник Ольга Олексіївна, кандидат економічних наук, викладач

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії з фінансів та кредиту

Протокол № 1 від «21» серпня 2021 р.

Голова циклової комісії Гудим (підпис) (Гудим Т.В.) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Погоджено із гарантом ОПП «Фінанси, банківська справа та страхування»

Лариса БОРИСОВА (підпис) (Лариса БОРИСОВА) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Схвалено Навчально-методичною комісією (НМК) Фахового коледжу

Протокол № 1 від «21» серпня 2021 р.

Голова НМК Юлія Максимович (підпис) (Юлія Максимович) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні циклової комісії з фінансів та кредиту

Протокол № від « » 20 р.

Голова циклової комісії (підпис) () (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні циклової комісії з фінансів та кредиту

Протокол № від « » 20 р.

Голова циклової комісії (підпис) () (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

1.Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		Очна форма навчання	Заочна форма навчання
Загальна кількість: кредитів – 4 годин –120 змістових модулів –3	Галузь знань 07 «Управління та адміністрування» Спеціальність 072 Фінанси, банківська справа та страхування Рівень вищої освіти: фаховий молодший бакалавр	Обов'язкова	
		Рік підготовки:	
		1-й	
		Семестр	
		1-й, 2-й	
		Лекції	
		30 год.	
		Практичні, семінарські	
		24 год.	
		Лабораторні	
		Самостійна робота	
		66 год.	
		у т. ч. ІНДЗ*: -	
Форма підсумкового контролю: іспит			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: формування системи базових знань з теорії грошей та кредиту, засвоєння закономірностей функціонування грошового ринку як теоретичної основи державної монетарної політики розвитку банківської справи.

Завдання дисципліни:

усвідомлення сутності категорій «гроші» та «кредит», вивчення їх еволюції та основних функцій; формування у студентів усвідомлення ролі грошей в ринковій економіці, вміння досліджувати їх роль на сучасному етапі та порівнювати з іншими періодами існування грошей; усвідомлення сутності та вивчення структури грошового обороту; усвідомлення сутності грошового ринку, вивчення його структури та механізму функціонування; набуття студентами навиків аналізу ролі кредиту у розвитку економіки держави.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей:**

Інтегральна компетентність – здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі фінансів, банківської справи та страхування або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів фінансової науки, та може характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях.

Загальні компетентності: ЗК 05. Знання і розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

Програмні результати навчання:

РН 03. Володіти державною та іноземною мовами для складання ділових паперів і комунікації у професійній діяльності.

РН 05. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.

РН 13. Володіти методичним інструментарієм здійснення базових контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

знати: сутність грошей та їх функції; роль грошей в ринковій економіці; теорії грошей; сутність та структуру грошового обороту, види та особливості грошових потоків, зміст грошових агрегатів, сутність закону грошового обігу; сутність, структуру та механізм функціонування грошового ринку; сутність та еволюцію грошових систем; сутність валютного ринку та валютної системи; сутність грошової пропозиції та механізму її формування; сутність інфляції, її теоретичні концепції, види, причини, наслідки, показники вимірювання; суть та цілі грошових реформ, їх основні моделі та типи.

вміти: проводити ретроспективний аналіз розвитку грошей та компаративний аналіз еволюції їх форм; досліджувати роль грошей на сучасному етапі та порівнювати з іншими періодами існування грошей; досліджувати роль теорій грошей на сучасному етапі та порівнювати з іншими

періодами існування грошей, проводити ретроспективний та компаративний аналіз цих теорій; визначати грошові агрегати; використовувати закон грошового обігу для прогнозування макроекономічних показників; аналізувати основні характеристики грошового ринку; проводити ретроспективний аналіз розвитку грошових систем та компаративний аналіз шляхів їх еволюції; класифікувати валютний ринок та валютну систему за видами, аналізувати механізм їх функціонування, розв'язувати задачі на визначення валютного курсу; класифікувати види інструментів грошово-кредитної політики, аналізувати механізм впливу грошово-кредитної політики на пропозицію грошей; проводити дослідження теоретично-методологічної сутності, форм та механізму інфляції та грошових реформ, розв'язувати задачі з визначенням показників інфляції.

1. Зміст навчальної дисципліни **Змістовий модуль 1. Гроші та грошовий обіг.**

Тема 1. Сутність та функції грошей.

Походження грошей. Раціоналістична та еволюційна концепції походження грошей. Роль держави у створенні грошей. Форми грошей та їх еволюція. Товарні гроші. Ера металевих грошей. Біметалізм та монометалізм. Причини та механізм демонетизації золота. Кредитні гроші. Паперові гроші. Різновиди сучасних кредитних грошей. Електронні гроші.

Суть грошей. Гроші як загальний еквівалент. Гроші як особливий товар, мінова й споживча вартість грошей як товару. Портфельний підхід до визначення суті грошей. Гроші як форма прояву суспільних відносин. Гроші як гроші і гроші як капітал. Вартість грошей. Купівельна спроможність грошей. Вартість грошей і час. Вплив зміни вартості грошей на економічні процеси.

Функції грошей. Функція грошей як міри вартості. Ціна як грошовий вираз вартості товарів. Масштаб цін. Функція грошей як засобу обігу. Функція засобу платежу. Функція засобу нагромадження, її суть, сфера використання. Вплив часу на функцію засобу нагромадження. Світові гроші. Еволюція золота як світових грошей.

Тема 2. Роль грошей у ринковій економіці.

Специфіка функціонування грошей на етапі становлення ринкових відносин. Роль грошей як результат реалізації функцій грошей: міри вартості, засобу обігу, засобу платежу, засобу нагромадження та світових грошей. Залежність ролі грошей у економіці від рівня розвитку товарного виробництва та адекватних йому суспільних умов.

Роль і призначення грошей у економіці країни з вирішення завдання стабілізації економіки та забезпечення її сталого розвитку. Якісний та

кількісний аспекти визначення ролі грошей у розвитку економіки. Еволюція ролі грошей в економіці України. Сучасні тенденції розвитку ролі грошей на національному та світовому рівнях.

Підвищення ефективності економічних процесів за рахунок застосування новітніх механізмів використання грошей та їх функціонального призначення на етапі розвитку інтеграційних процесів і глобальних перетворень світової економіки.

Тема 3. Теорії грошей.

Класична кількісна теорія грошей. Еволюція постулатів кількісної теорії. Маржиналізм як методологічна основа сучасних теорій грошових відносин. Неокласичний варіант розвитку кількісної теорії грошей. Внесок І. Фішера до кількісної теорії грошей. Представники «Кембриджської школи» та їх внесок до теорії грошей. Вклад Д. Кейнса в розвиток кількісної теорії грошей. Кейнсіансько-неокласичний та неокейнсіанський напрямки теорії грошей. Сучасний монетаризм. Внесок М. Фрідмена до теорії грошей. Сучасний синтез теорії грошей. Монетаристи-неокласики, монетаристи-градуалісти та монетаристи-прагматики. Роль держави у регулюванні економіки з позицій кейнсіанства та монетаризму: спільні риси та відмінності. Внесок вітчизняних науковців у розвиток теорії грошей.

Тема 4. Грошовий обіг і грошові потоки.

Грошовий обіг. Грошовий оборот: суть та структура. Грошові потоки. Грошові платежі як складові грошового обороту. Сукупний грошовий оборот і оборот грошей у межах індивідуального капіталу. Основні ринки та суб'єкти грошового обороту. Фіскально-бюджетний оборот. Кредитний оборот. Фінансовий оборот. Безготівковий та готівковий грошовий оборот, їх співвідношення. Модель сукупного грошового обороту. Грошові потоки та критерії їх класифікації. Канали руху грошей. Структура грошових потоків. Механізм балансування грошових потоків. Національний дохід і національний продукт, їх роль для аналізу грошового обороту.

Грошова маса та грошові агрегати. Їх класифікація. Грошовий мультиплікатор. Грошова база. Класифікація грошових агрегатів згідно методики НБУ. Закон грошового обігу. Внесок І. Фішера до теорії грошового обігу. Швидкість обігу грошей та її чинники. Розрахунок швидкості обігу грошей. Проблема монетизації валового внутрішнього продукту.

Змістовий модуль 2. Грошовий ринок та грошові системи.

Тема 5. Грошовий ринок.

Грошовий ринок. Гроші як об'єкт купівлі-продажу. Попит, пропозиція, ціна грошей. Інституційна модель грошового ринку. Канали прямого і

опосередкованого фінансування. Ринок грошей та ринок капіталів. Банки і небанківські фінансово-кредитні структури як суб'єкти грошового ринку. Попит на гроші. Основні мотиви попиту на гроші: транзакційний мотив, мотив завбачливості, портфельний мотив. Чинники, що визначають параметри попиту на гроші. Номінальний та реальний попит на гроші. Теоретичні моделі попиту на гроші.

Пропозиція грошей. Загальні теоретичні положення пропозиції грошей. Механізм формування пропозиції грошей. Банкнотна та депозитна емісія. Грошовий мультиплікатор та його роль у формуванні пропозиції грошей. Графічна модель грошового ринку. Рівновага на грошовому ринку та процент. Фактори, що визначають рівновагу грошового ринку. Рівноважна процентна ставка.

Тема 6. Механізм формування пропозиції грошей та грошово-кредитна політика.

Суть і механізм формування пропозиції грошей. Вплив пропозиції грошей на розвиток економіки. Роль державних інституцій у реалізації емісійного процесу. Способи безготівкової емісії грошей. Утворення грошей комерційними банками. Норма обов'язкового резерву, грошова база, ефект кредитного мультиплікатора. Фіскально-бюджетна та грошово-кредитна політика в системі державного регулювання ринкової економіки. «Сеньйораж» і монетизація бюджетного дефіциту.

Грошово-кредитна політика центрального банку: суть та роль у розвитку економіки держави. Цілі грошово-кредитної політики: стратегічні, проміжні й тактичні. Монетарна експансія та рестрикція як основні типи грошово-кредитної політики. Тотальна і селективна політика. Таргетування.

Тема 7. Валютний ринок і валютні системи.

Валютний ринок: суть та принципи функціонування. Валютні операції суть і види. Валютна позиція: суть і види (відкрита, закрита, довга, коротка). Суб'єкти валютного ринку. Роль банків на валютному ринку. Фактори, що впливають на кон'юнктуру валютного ринку.

Котирування валют. Валютний курс, його функції. Суть, основи формування та види валютного курсу. Паритет купівельної спроможності валют як основа валютного курсу. Структурні та кон'юнктурні чинники валютного курсу. Поняття, значення і механізм забезпечення конвертованості валюти. Режими валютного курсу.

Валютне регулювання і контроль. Інституційні засади валютного регулювання і контролю. Механізм регулювання валютного курсу: девальвація, ревальвація, валютна інтервенція. Валютний демпінг. Валютна блокада. Режим валютного курсу в Україні.

Валютні системи: суть та структура. Види валютних систем: національні, регіональні, світові. Основні елементи національної валютної системи. Структура валютної системи України. Еволюція світової валютної системи. Паризька, Генуезька, Бреттон-Вудська та Ямайська валютні системи.

Роль МВФ в її розвитку світової валютної системи. Платіжний баланс, його структура. Методи регулювання платіжного балансу. Валютні союзи і блоки. Європейська валютна система.

Тема 8. Грошові системи.

Грошова система: суть та принципи організації. Елементи грошової системи та їх характеристика. Основні типи грошових систем. Еволюція грошових систем. Системи готівкового та безготівкового обігу. Національна та світова валютні системи. Саморегульовані грошові системи. Біметалізм. Регульовані грошові системи. Система паперово-кредитного обігу. Неринкові та ринкові грошові системи. Відкриті і закриті грошові системи. Методи та інструменти регулювання грошової системи.

Тема 9. Інфляція та грошові реформи.

Суть інфляції. Теоретичні концепції інфляції: теорія «інфляції попиту», теорія «інфляції пропозиції», монетаристська теорія, теорія інфляції як багатофакторного процесу. Інфляція та дефляція. Економічні та соціальні наслідки інфляції.

Основні види інфляції: повзуча, галопуюча, гіперінфляція, відкрита та закрита інфляція. Причини інфляції. Інфляція попиту. Фіскальна інфляція. Інфляція витрат. Імпортна інфляція. Інфляційний «податок».

Показники вимірювання інфляції. Регулювання інфляції. Взаємодія центрального банку та уряду у регулюванні інфляційних процесів. Роль грошово-кредитної та фіскальної політики у стримуванні інфляційних процесів. Монетарна рестрикція. Суть та цілі грошових реформ. Стабільність грошової одиниці як основна мета грошової реформи. Роль грошових реформ у боротьбі з інфляцією. Класифікація грошових реформ. Методи стабілізації купівельної спроможності грошових одиниць: дефляція, деномінація, нуліфікація, девальвація, ревальвація. Основні моделі грошових реформ. Грошові реформи формального, конфіскаційного, паралельного (консервативного) типів. Грошові реформи в Україні.

Змістовий модуль 3. Сутність та необхідність кредиту в економіці країни.

Тема 10. Генезис та природа позичкового капіталу та відсотку.

Необхідність кредиту. Загальні передумови формування кредитних відносин. Економічні чинники кредиту та особливості їхнього прояву в різних галузях народного господарства. Суть кредиту. Кредит як форма руху вартості на зворотній основі. Еволюція кредиту в міру розвитку суспільного виробництва. Кредит як форма суспільних відносин. Кредит — форма руху позичкового капіталу. Ознаки позичкового капіталу. Ринок позичкових капіталів.

Форми кредиту, їхня характеристика. Товарна і грошова форми кредиту,

їхнє ви- користання. Переваги і недоліки кожної форми. Види кредиту та їхня класифікація.

Позичковий відсоток. Сутність та вимірники відсотка. Економічні межі руху та фактори зміни ставки відсотка. Поведінка ринкових процентних ставок. Ризикова та строкова структура процентних ставок. Способи нарахування відсотків. Функції та роль відсотка. Норма позичкового відсотка та її характеристика. Взаємозв'язок та відзнаки позичкового відсотка від ціни товару, прибутку, кредиту та позики. Межі використання позичкового відсотка та джерела його формування та сплати . Простий та складний відсоток та засоби його розрахунку. Роль позичкового відсотка в ринковій економіці.

Тема 11. Банки та небанківські фінансові посередники.

Сутність та види фінансового посередництва. Фінансовий посередник як суб'єкт грошового ринку. Види фінансових посередників. Економічні вигоди фінансового посередництва. Банки як провідні суб'єкти фінансового посередництва. Місце банків на грошовому ринку. Правові та економічні аспекти визначення сутності банку. Функції та роль банків. Банківська система. Поняття банківської системи. Функції банківської системи. Стабільність банківської системи та механізм її забезпечення. Основи організації банківської системи. Становлення та розвиток банківської системи України. Роль небанківських фінансово-кредитних установ на грошовому ринку. Економічне призначення та класифікація небанківських фінансово-кредитних установ. Характеристика основних видів договірних та інвестиційних фінансових посередників. Діяльність небанківських фінансово-кредитних установ в Україні. Державне регулювання діяльності фінансових посередників. Інновації у фінансовому посередництві.

Тема 12. НБУ, його функції та операції

Призначення центрального банку. Причини створення центральних банків та особливості їх діяльності у сучасних умовах. Організаційно-правовий статус центральних банків. Функції центрального банку. Основні напрями діяльності центробанку: емісійний центр держави, банк банків, орган банківського регулювання та нагляду, банкір і фінансовий агент уряду, провідник монетарної політики. Національний банк України – центральний банк держави. Особливості становлення НБУ. Принципи функціонування НБУ. Функції та операції НБУ. Роль Національного банку в регулюванні грошово-кредитного ринку. Грошово-кредитна-політика НБУ та її інструменти. Вплив валютного курсу на ціну банківських ресурсів. Облікова ставка НБУ та рефінансування комерційних банків. Кредитна емісія та грошово-кредитний мультиплікатор.

Тема 13. Міжнародний рух капіталу. Міжнародні фінансово-кредитні установи.

Державний кредит та державний борг. Види державного кредиту. Державні облігації та казначейські зобов'язання. Інтеграційні процеси та створення міжнародних валютно-кредитних установ. Міжнародний валютний фонд. Призначення та функції МВФ. Програми МВФ. Співробітництво МВФ з Україною. Світовий банк. Мета діяльності та структура. Міжнародний банк реконструкції та розвитку: особливості функціонування, проекти в Україні.: загальна характеристика, основні напрями діяльності. Європейський банк реконструкції та розвитку. Мета і специфіка діяльності. Пріоритети діяльності ЄБРР в Україні. Банк міжнародних розрахунків.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин				
	Усього	Очна форма			
		у тому числі			
	л	п/с	лаб	ср	
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Гроші та грошовий обіг.					
Тема 1. Сутність та функції грошей		2	2	-	5
Тема 2. Роль грошей у ринковій економіці		2	2	-	5
Тема 3. Теорії грошей		2	2	-	5
Тема 4. Грошовий обіг і грошові потоки		2	2	-	5
Контрольна робота за ЗМ 1			2	-	
Разом за ЗМ 1		8	10	-	20
Змістовий модуль 2. Грошовий ринок та грошові системи					
Тема 5. Грошовий ринок		2	2	-	5
Тема 6. Механізм формування пропозиції грошей та грошово-кредитна політика		2	1	-	5
Тема 7. Валютний ринок і валютні системи		2	1	-	5
Тема 8. Грошові системи		2	1	-	5
Тема 9. Інфляція та грошові реформи		2	1	-	5
Контрольна робота за ЗМ 2			2	-	
Разом за ЗМ 2		10	8	-	25
Змістовий модуль 3. Сутність та необхідність кредиту в економіці країни					
Тема 10. Генезис та природа позичкового капіталу та відсотку		4	1	-	5
Тема 11. Банки та небанківські фінансові посередники		4	1	-	5
Тема 12. НБУ, його функції та операції		2	1	-	5
Тема 13. Міжнародний рух капіталу. Міжнародні фінансово-кредитні установи.		2	1	-	6
Контрольна робота за ЗМ 3			2	-	
Разом за змістовим модулем 3		12	6	-	21
Усього годин		30	24	-	66

5. Теми семінарських занять
Семінарські заняття не передбачені.

6. Теми практичних занять
(Додаток 1)

Назва теми	Кількість годин, денне
Змістовий модуль 1. Гроші та грошовий обіг	
Тема 1. Раціоналістична та еволюційна концепції походження грошей.	2
Тема 2. Залежність ролі грошей у економіці від рівня розвитку товарного виробництва та адекватних йому суспільних умов.	2
Тема 3. Теорії грошей. Класична кількісна теорія грошей. Еволюція постулатів кількісної теорії.	2
Тема 4. Грошовий обіг і грошові потоки. Сукупний грошовий оборот, і оборот грошей у межах індивідуального капіталу.	2
Контрольна робота за змістовим модулем 1	2
Змістовий модуль 2. Грошовий ринок та грошові системи.	
Тема 5. Грошовий ринок. Гроші як об'єкт купівлі-продажу. Попит, пропозиція, ціна грошей.	2
Тема 6. Механізм формування пропозиції грошей та грошово-кредитна політика	1
Тема 7. Валютний ринок і валютні системи. Валютний ринок.	1
Тема 8. Грошові системи. Грошова система: суть та принципи організації.	1
Тема 9. Інфляція та грошові реформи. Суть інфляції. Показники вимірювання інфляції. Регулювання інфляції.	1
Контрольна робота за змістовим модулем 2	2
Змістовий модуль 3. Сутність та необхідність кредиту в економіці країни	
Тема 10. Суть кредиту. Кредит як форма руху вартості на зворотній основі.	1
Тема 11. Сутність, призначення та види фінансового посередництва. Функції та роль банків у фінансовому посередництві.	1
Тема 12. Національний банк України – центральний банк держави. Особливості становлення НБУ.	1
Тема 13. Державний кредит та державний борг. Види державного кредиту.	1
Контрольна робота за змістовим модулем 3	2
Усього годин	24

6. Теми лабораторних занять
Лабораторні заняття не передбачені.

7. Самостійна робота

Назва теми/види завдань	Кількість годин, денне
Змістовий модуль 1. Гроші та грошовий обіг	
1. Особливості грошового обігу на мікро- та макрорівнях. Грошові потоки і проблема їх збалансованості. Робота з допоміжною літературою, підготовка рефератів та презентацій	5
2. Основні фактори впливу на попит на гроші як на актив. Рівновага на грошовому ринку і дія факторів забезпечення стабілізації грошового ринку Робота з допоміжною літературою, підготовка рефератів та презентацій	5
3. Золотий стандарт, його роль у розвитку виробництва і причини краху. Закон Грешема і явище, суть якого він розкриває. Робота з допоміжною літературою, підготовка рефератів та презентацій	5
4. Грошова реформа 1996 р. в Україні. Суть і методи антиінфляційного регулювання. Робота з допоміжною літературою, підготовка рефератів та презентацій	5
Змістовий модуль 2. Грошовий ринок та грошові системи.	
5. Становлення і крах Бреттон-Вудської валютної системи. Ямайська валютна система. Європейська валютна система. Історія становлення і сучасний стан. Робота з допоміжною літературою, підготовка рефератів та презентацій	5
6. Монетаризм як сучасний напрям розвитку кількісної теорії грошей. Грошова політика України у світлі монетаризму Робота з допоміжною літературою, підготовка рефератів та презентацій	5
7. Золотовалютні резерви, яке їх економічне призначення та склад. Специфіка золота як резервного активу, його ризику. Робота з допоміжною літературою, підготовка рефератів та презентацій	5
8. Боргова безпека держави. Ступінь захищеності фінансових інтересів держави. Робота з допоміжною літературою, підготовка рефератів та презентацій	5
9. Інвестиційний клімат країни. Робота з допоміжною літературою, підготовка рефератів та презентацій	5
Змістовий модуль 3. Сутність та необхідність кредиту в економіці країни	
10. Регламентація державою міжнародних розрахунків і порядку проведення валютних операцій. Робота з допоміжною літературою, підготовка рефератів та презентацій	5
11. Глобалізація економіки, як постійний об'єктивний процес, конфлікт між національним та глобальним. Робота з допоміжною літературою, підготовка рефератів та презентацій	5
12. Фінансові кризи. Їх види, причини та наслідки. Робота з допоміжною літературою, підготовка рефератів та презентацій	5
13. Регіональні та міжнародні кредитно-фінансові організації. Група Світового банку. Лондонський та Паризький клуб. Робота з допоміжною літературою, підготовка рефератів та презентацій	6
ІНДЗ	-
Разом:	66

До самостійної роботи здобувачів відноситься: підготовка до лекцій та практичних

занять, написання реферату (за однією із запропонованих тем) та підготовка презентації, рішення практичних задач, ситуаційних вправ та проблемних ситуацій, підготовка до поточного тестування; підготовка до контрольних робіт за змістовними модулями (тестування). Самостійна робота здобувачів заочної форми навчання: виконання індивідуальної контрольної роботи.

9. Методи навчання

У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання:

- словесні методи: лекція, розповідь, бесіда, пояснення, дискусія, обговорення проблемних ситуацій;
- наочні методи: мультимедійна презентація, демонстрація (у вигляді роздаткового ілюстративного матеріалу);
- практичні методи: розв'язання практичних задач (в т.ч. розрахункових), виконання ситуаційних вправ та обговорення проблемних ситуацій.

10. Форми контролю і методи оцінювання (у т.ч. критерії оцінювання результатів навчання)

Поточний контроль:

- усний контроль: індивідуальне / фронтальне опитування за питаннями відповідної теми, оцінювання виконання рефератів (оцінювання доповіді та презентації);
- письмовий контроль: оцінювання розв'язання практичних задач, оцінювання розв'язання ситуаційних вправ та проблемних ситуацій;
- тестовий контроль: оцінювання поточного тестування за темами.

Періодичний контроль:

- тестовий контроль: оцінювання контрольних робіт за змістовними модулями (тестування).

Підсумковий контроль: іспит.

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти за різними видами роботи

Вид роботи	Кількість балів
Поточний контроль:	
- Опитування за питаннями відповідної теми на практичному занятті, участь здобувачів в обговоренні проблемних питань	від 0 до 2
- Виконання рефератів за однією із запропонованих тем: доповідь та демонстрація презентації	від 0 до 4
- Розв'язання практичних задач, ситуаційних вправ та проблемних ситуацій	від 0 до 5
- Поточне тестування за темами	від 0 до 3
Періодичний контроль:	
- Контрольна робота за змістовними модулями у формі тестування	від 0 до 5
Підсумковий контроль:	
- Іспит у формі тестування	від 0 до 20

Вид роботи	Бали	Критерії оцінювання
Опитування за питаннями відповідної теми на практичному занятті, участь здобувачів в обговоренні проблемних питань	0 балів	Здобувач не бере участь у практичному занятті, є лише спостерігачем; ніколи не виступає і не задає питання, незацікавлений у вивченні матеріалу; дає неправильні відповіді на запитання, показує незадовільне знання понятійного апарату і літературних джерел.
	1 бал	Здобувач іноді бере участь в практичному занятті; частково виступає і задає питання; допускає помилки під час відповідей на запитання; показує пасивну роботу на практичних заняттях; показує фрагментарні знання понятійного апарату і літературних джерел; показує невміння публічно представляти матеріал.
	2 бали	Здобувач бере активну участь у практичному занятті; демонструє глибокі знання, дає повні та детальні відповіді на запитання; бере активну участь у обговоренні проблемних питань, користується додатковою навчально-методичною та науковою літературою; вміє сформулювати своє ставлення до певної проблеми; висловлює власні міркування, наводить доцільні приклади; вміє знаходити найбільш адекватні форми розв'язання суперечностей; здатний публічно представити матеріал.
Виконання рефератів за однією із запропонованих тем: доповідь та демонстрація презентації	0 балів	Не зараховуються реферати (доповіді) та презентації, які виконані не самостійно або запозичені з мережі Інтернет.
	1 бал	Доповідь та презентація виконані самостійно, проте не опрацьована актуальність теми, теоретичний аналіз дано описово, змістовний матеріал представлений схематично, у висновку сформульовані загальні висновки (або вони взагалі відсутні), тема не розкрита, робота не відповідає вимогам.
	2 бали	Доповідь та презентація виконані самостійно, оформлення відповідає вимогам із незначними порушеннями, опрацьована актуальність теми, теоретичний аналіз містить неточності, але усно здобувач пояснює матеріал впевнено і за допомогою викладача виправляється, змістовний матеріал представлений добре, у висновку сформульовані загальні висновки, тема загалом розкрита із незначними прогалинами, інформація у презентації подана з посиланням на джерела, однак вони оформлені із помилками.
	3 бали	Доповідь та презентація виконані самостійно, оформлення відповідає вимогам, опрацьована актуальність теми із зазначенням невирішених раніше аспектів, теоретичний аналіз ґрунтовний та самостійний, здобувач усно та без допомоги викладача пояснює матеріал, змістовний матеріал представлений добре, у висновку сформульовані самостійні висновки, тема загалом розкрита, інформація у презентації подана із використанням самостійно розроблених схем, малюнків, графіків, містить посилання на джерела, які відповідно оформлені та є актуальними.
4 бали	Доповідь та презентація виконані самостійно та оригінально, оформлення відповідає вимогам, актуальність теми повністю розкрита із зазначенням невирішених раніше аспектів, правильно визначені об'єкт і предмет, гіпотеза власного дослідження, метод відповідає тематиці та поставленій задачі, теоретичний аналіз ґрунтовний та самостійний, здобувач вільно презентує матеріал; зміст презентації не перевантажений слайдами з текстовим матеріалом; у висновку сформульовані самостійні ґрунтовні	

		судження, підкріплені фактичними доказами та розрахунками, інформація на слайдах подана переважно схематично із використанням самостійно розроблених малюнків, графіків, містить посилання на джерела, які відповідно оформлені та є актуальними.
Розв'язання практичних задач, ситуаційних вправ та проблемних ситуацій	0 балів	Здобувач практичну задачу, ситуаційну вправу, проблемну ситуацію не виконав.
	1 бал	Здобувач виконав практичну задачу, розв'язав ситуаційну вправу, проблемну ситуацію, але недостатньо розкрив сутність, допускаючи при цьому суттєві неточності; відсутні сформовані уміння та навички дослідження і обґрунтування висновків; використано обмежену кількість джерел.
	2 бали	Здобувач виконав практичну задачу, розв'язав ситуаційну вправу, проблемну ситуацію, але демонструє фрагментарні знання предмету вивчення і дослідження, має ускладнення щодо виділення суттєвих його ознак, виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків; використано обмежену кількість джерел.
	3 бали	Здобувач виконав практичну задачу, розв'язав ситуаційну вправу, проблемну ситуацію, у повній мірі демонструє знання предмету вивчення, чітко описує суттєві його ознаки, виявляє причинно-наслідкові зв'язки і формулює висновки; вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу; окрім рекомендованої літератури використовує додаткову, демонструє знання змісту відповідних нормативно-правових актів.
	4 бали	Здобувач виконав практичну задачу, розв'язав ситуаційну вправу, проблемну ситуацію, у повній мірі обґрунтовує обрані методи та інструменти дослідження, повно і чітко представляє основні теоретичні поняття для аналізу практичного матеріалу; в аналітичній / розрахунковій частині надає повноцінний аналіз проблеми, що досліджується, її всебічне висвітлення, у висновку формулює розгорнуті висновки, окрім рекомендованої літератури використовує додаткову, демонструє знання змісту відповідних нормативно-правових актів.
	5 балів	Здобувач виконав практичну задачу, розв'язав ситуаційну вправу, проблемну ситуацію, у повній мірі демонструє володіння навичками наукового дослідження; виявляє самостійність у підборі, аналізі та узагальненні відповідної статистичної та аналітичної інформації; із розглянутої проблеми робить чіткі вірні висновки. Добувач виконує задачу, розв'язує ситуаційну вправу, проблемну ситуацію з творчим підходом, використовуючи нешаблонні фрази, демонструє розгорнуте, цікаве бачення, яке відрізняється власними роздумами, висновками; окрім рекомендованої літератури використовує додаткову, демонструє знання змісту відповідних нормативно-правових актів.
Поточне тестування за темами	0 балів	Тестування не виконано.
	1 бал	Тестування виконано в повному обсязі, не менш ніж 33% відповідей є правильними, відповіді на відкриті питання - не логічні, з явними суттєвими помилками у визначеннях.
	2 бали	Тестування виконано в повному обсязі, не менш ніж 66% відповідей на запитання є правильними, відповіді на відкриті питання - загалом правильні, проте наявні деякі помилки у визначеннях.
	3 бали	Тестування виконано в повному обсязі, всі 100% відповідей на запитання є правильними, відповіді на відкриті питання – повні та

		обґрунтовані.
Контрольна робота за змістовними модулями у формі тестування	0 балів	Відповідь на запитання неправильна.
	0,5 бали	Відповідь на 1 запитання правильна.
	5 балів	Тестування виконано в повному обсязі, всі 100% відповідей на запитання є правильними, відповіді на відкриті питання – повні та обґрунтовані.
Іспит у формі тестування	0 балів	Відповіді на усі запитання неправильні
	1 бал	Відповідь на 1 запитання правильна
	20 балів	Тестування виконано в повному обсязі, всі 100% відповідей на запитання є правильними, відповіді на відкриті питання – повні та обґрунтовані.

11. Питання для підсумкового контролю

1. Історичні форми та види грошей і їхня еволюція.
2. Функції грошей та їхня характеристика.
3. Концепції походження грошей (кількісна теорія, теорія грошей класичної школи політекономії).
4. Гроші як загальний еквівалент і абсолютно ліквідний актив.
5. Відмінності золотих і паперових грошей.
6. Відмінності паперових і кредитних грошей.
7. Електронні гроші та їхній розвиток в Україні.
8. Вартість грошей та методи їхнього вимірювання.
9. Роль грошей у розвитку ринкової економіки.
10. Сутність та структура грошового обігу.
11. Класифікація грошових потоків.
12. Запас грошей і грошовий дохід.
13. Структура грошового обігу і його моделі.
14. Організація прогнозування і регулювання готівкового обігу.
15. Умови і принципи організації безготівкового платіжного обігу.
16. Форми безготівкових розрахунків.
17. Грошова маса та її структура. Показники вимірювання грошової маси.
18. Дайте оцінку обсягу і структури грошової маси в Україні.
19. Грошові агрегати та їх характеристика (M0; M1; M2; M3).
20. Грошова база.
21. Закон грошового обігу та його зміст. Сталість грошей та механізми її забезпечення.
22. Механізми поповнення маси грошей та їхній обіг.
23. Сутність понять «випуск» та «емісія» грошей.
24. Швидкість обігу грошей і її характеристика.
25. Сутність та механізми «грошового мультиплікатора».
26. Сутність грошового (монетарного) ринку і його структура.
27. Об'єкти, суб'єкти та інструменти грошового ринку.
28. Схема руху грошових потоків на фінансовому ринку (пряме

- фінансування, непряме фінансування тощо).
29. Міжбанківський ринок грошей.
 30. Ринок капіталів та його характеристика.
 31. Ринок цінних паперів, фінансова біржа.
 32. Дайте оцінку недержавних цінних паперів в Україні.
 33. Курс цінних паперів та фактори, що на нього впливають.
 34. Попит на гроші і його складові частини.
 35. Попит на «запас грошей», «попит на гроші», «попит на грошовий дохід» Попит на гроші для трансакцій і попит на гроші як на активи.
 36. Характеристика чинників, що впливають на попит грошей.
 37. Теоретичні моделі і «номінальний попит».
 38. «Грошові захисники» і «номінальний попит».
 39. Пропозиція грошей на фінансовому ринку та її залежність.
 40. Компоненти грошової бази та пропозиції грошей.
 41. Роль банківської системи у формованій пропозиції грошей.
 42. Емісія готівкових грошей.
 43. Рівновага на грошовому ринку та процент.
 44. Суть грошової системи та її елементи
 45. Призначення грошової системи та її місце в економічній системі країни.
 46. Основні типи грошових систем та їхня характеристика.
 47. Класифікація типів грошових систем.
 48. Еволюція грошових систем.
 49. Сучасна грошова система України та її характеристика.
 50. Особливості функціонування об'єднаної грошової системи.
 51. Класифікація розрахунків.
 52. Організація розрахунків.
 53. Розрахунки із застосуванням платіжних доручень.
 54. Розрахунки платіжними вимогами.
 55. Розрахунки із застосуванням платіжних вимог-доручень.
 56. Механізм здійснення розрахунків чеками.
 57. Механізм використання векселя у платіжному обороті.
 58. Розрахунки акредитивами та механізм сплати.
 59. Міжбанківські кореспондентські відносини.
 60. Сутність, форми і причини інфляції. Види інфляції. Методи регулювання.

12. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (Додаток 2)

Поточний та періодичний контроль												Підсумковий контроль (іспит)	Сума балів	
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2				Змістовий модуль 3						
Т1-Т4				Т5-Т9				Т10-Т13						
0-6	0-7	0-5	0-5	0-6	0-5	0-5	0-2	0-2	0-7	0-6	0-3	0-6	0-20	0 - 100
Контрольна робота * за				Контрольна робота *				Контрольна робота *						

змістовним модулем 1: 0 - 5	за змістовним модулем 2: 0 - 5	за змістовним модулем 3: 0 - 5		
--------------------------------	--------------------------------------	--------------------------------------	--	--

T1, T2 ... T13 – теми лекцій

* Примітка: Контрольна робота за змістовим модулем здійснюється у формі тестових завдань після завершення вивчення навчального матеріалу кожного змістового модуля. Тестові завдання для контрольних робіт складаються з 10 тестових завдань і відповідають змісту навчального матеріалу відповідного змістовного модуля. За кожну правильну відповідь на одне тестове завдання здобувач отримує 0,5 балів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для іспиту, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D	задовільно	
60-69	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти

Оцінка за національною шкалою	100 бальна шкала / Оцінка ECTS	Теоретична підготовка	Практична підготовка
Відмінно	90 – 100 / A	Здобувач у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, розгорнуто, обґрунтовано та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей. Здобувач демонструє чітке знання відповідних категорій, їх змісту, розуміння їх взаємозв'язку, правильно формулює тлумачення відповідних понять, демонструє знання змісту передбачених програмою нормативно-правових актів, робить самостійні висновки.	Здобувач може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання практичних завдань, виконує практичні завдання не передбачені навчальною програмою, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань при самостійній роботі.

		Здобувач вміє виявляти причинно-наслідкові зв'язки, самостійно знаходити додаткову інформацію та використовувати її для реалізації поставлених завдань, вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення знань.	
Добре	85 – 89 / В	Здобувач достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу, застосовує знання для розв'язання стандартних ситуацій, самостійно аналізує, узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає неточності, які не є суттєвими для характеристики предмету питання та не впливають істотно на загальну характеристику того чи іншого явища (поняття).	Здобувач має стійкі навички виконання практичних завдань, правильно вирішує більшість практичних завдань.
	75 – 84 / С	Здобувач виявляє загалом високий рівень знань щодо всієї програми навчальної дисципліни, на достатньому рівні володіє навчальним матеріалом, застосовує знання для розв'язання стандартних ситуацій, але не вміє самостійно аналізувати деякі питання, не повністю переконливо аргументувати свої відповіді, допускає незначні неточності.	Здобувач за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою навчальної дисципліни.
Задовільно	70 – 74 / D	Здобувач володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків. Здобувач знає основні поняття навчального матеріалу, але має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого та під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків та формулювання висновків.	Здобувач має елементарні навички виконання практичних завдань, правильно вирішує лише половину практичних завдань.
	60 – 69 / Е	Здобувач не повною мірою розуміє предмет навчальної	Здобувач може використовувати знання

		дисципліни, наявні недоліки у розкритті змісту понять, категорій, закономірностей, назв та змісту нормативно-правових актів. Здобувач надає нечіткі характеристики відповідних явищ, викладає свої думки з істотним порушенням логіки подання матеріалу.	лише в стандартних практичних ситуаціях, має нестійкі навички виконання практичних завдань, робить багато суттєвих помилок.
Незадовільно з можливістю повторного складання іспиту з дисципліни	35 – 59 / FX	Здобувач не правильно розкриває сутність базових питань навчальної дисципліни, допускає суттєві змістовні помилки, володіє навчальним матеріалом поверхнево й фрагментарно, безсистемне виокремлює випадкові ознаки вивченого, не вміє сформулювати свою думку та викласти її в логічній послідовності, робити узагальнення та висновки.	Здобувач здатний виконати лише окремі практичні завдання за допомогою викладача. У здобувача відсутні сформовані уміння та навички.
Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	0 – 34 / F	Здобувач не знає основних положень навчальної дисципліни, не володіє навчальним матеріалом.	Здобувач виконує лише елементи практичних завдань, погребує постійної допомоги викладача.

13. Навчально-методичне забезпечення

- робоча програма навчальної дисципліни;
- опорний конспект лекцій;
- мультимедійні презентації;
- тестові завдання.

14. Рекомендована література

Основна

1. Алексеев І. В. Гроші та кредит : навч. посібник. Львів : Вид-во Львівської політехніки, 2017. 312 с.
2. Іванчук Н.В. Гроші та кредит: навч. посіб. Острог.: Острозька академія, 2021. 332 с.
3. Дзюблюк О.В. Гроші та кредит: підручник. Тернопіль : ТНЕУ, 2018. 892 с.
URL: <http://www.tneu.edu.ua/news/13792-vijshov-z-druku-pdruchnik-grosh-ta-kredit.html>
4. Щетинін А.І. Гроші та кредит: начальний посібник. Дніпро: Університет митної справи та фінансів, 2019. 163С.

Додаткова

1. Коваленко В.В. Грошово-кредитна політика та її вплив на подолання

- структурних дисбалансів економіки України. Глобальні та національні проблеми економіки. 2016. № 12. С. 445–449.
2. Коваленко В.В., Шепель Є.В. Вплив монетарних чинників на позиціонування інфляційної складової у діяльності банків: методологічні та практичні аспекти оцінювання. Одеса: Видавництво «Атлант». 2015. 242 с.
 3. Матросова Л.М. Сучасні проблеми монетарної політики НБУ в умовах розвитку національної економіки. Глобальні та національні проблеми економіки. 2018. Вип. 23. С. 500– 505.
 4. Нікола С.О. Історія економіки та економічної думки: навчально-методичний посібник. Одеса: "Одеський національний університет імені І.І. Мечникова", 2015. 132 с.

15. Електронні інформаційні ресурси

1. <http://www.nbuv.gov.ua> Національна бібліотека України ім. В.І.Вернадського
2. <http://dspace.onu.edu.ua:8080/> Інституційний репозитарій ОНУ імені Мечникова І.І
2. <https://sp.minfin.com.ua/auction/currency?screen=main> Інформаційний портал МінФін

Офіційні сайти періодичної літератури:

<i>Офіційний сайт</i>	<i>Назва журналу</i>
www.eco-science.net	Актуальні проблеми економіки
www.bank.gov.ua	Вісник НБУ
www.economy.in.ua	Економіка і держава
http://economyukr.org.ua/?lang=uk	Економіка України

Офіційні сайти державних та міжнародних установ:

<i>Офіційний сайт</i>	<i>Назва</i>
www.rada.gov.ua	Верховна Рада України
www.kmu.gov.ua	Кабінет Міністрів України
www.me.gov.ua	Міністерство економічного розвитку і торгівлі
www.minfin.gov.ua	<u>Міністерство</u> фінансів
www.tax.gov.ua	Державна фіскальна служба України
www.ukrstat.gov.ua	Державна служба статистики України
www.bank.gov.ua	Національний Банк України
www.niss.gov.ua	Національний інститут стратегічних досліджень
www.cpsr.org.ua	Центр перспективних соціальних досліджень

Плани практичних занять

Змістовий модуль 1. Гроші та грошовий обіг.

Практичне заняття 1,2.

Тема 1. Раціоналістична та еволюційна концепції походження грошей.

Питання для обговорення:

1. Роль держави у створенні грошей.
2. Форми грошей та їх еволюція.
3. Причини та механізм демонетизації золота.
4. Кредитні гроші. Паперові гроші.
5. Різновиди сучасних кредитних грошей. Електронні гроші. Квазі-гроші.

Опитування, захист рефератів: доповідь та презентація.

Практичне заняття 3,4

Тема 2. Залежність ролі грошей у економіці від рівня розвитку товарного виробництва та адекватних йому суспільних умов.

Питання для обговорення:

1. Еволюція ролі грошей в економіці України.
2. Сучасні тенденції розвитку ролі грошей на національному та світовому рівнях.

Опитування, захист рефератів: доповідь та презентація.

Практичне заняття 5,6

Тема 3. Теорії грошей. Класична кількісна теорія грошей. Еволюція постулатів кількісної теорії.

Питання для обговорення:

1. Класична кількісна теорія грошей.
2. Еволюція постулатів кількісної теорії.
3. Сучасний синтез теорії грошей.
4. Монетаристи-неокласики, монетаристи-градуалісти та монетаристи-прагматики.

Поточне тестування за темами 1,2, захист рефератів: доповідь та презентація.

Практичне заняття 7,8

Тема 4. Грошовий обіг і грошові потоки. Сукупний грошовий оборот, і оборот грошей у межах індивідуального капіталу

Питання для обговорення:

1. Сукупний грошовий оборот і оборот грошей у межах індивідуального капіталу.
2. Механізм балансування грошових потоків.
3. Національний дохід і національний продукт, їх роль для аналізу грошового обороту.
4. Грошова маса та грошові агрегати. Їх класифікація.
5. Регулювання обсягу грошової маси в обігу.

Опитування, поточне тестування за темами 3-4

Практичне заняття 9

Контрольна робота з змістовим модулем 1 «Гроші та грошовий обіг»

Основні питання, які виносяться на контрольну роботу:

6. Історичні форми та види грошей і їхня еволюція.
7. Функції грошей та їхня характеристика.
8. Концепції походження грошей (кількісна теорія, теорія грошей класичної школи політекономії).
9. Гроші як загальний еквівалент і абсолютно ліквідний актив.
10. Відмінності золотих і паперових грошей.
11. Відмінності паперових і кредитних грошей.
12. Електронні гроші та їхній розвиток в Україні.
13. Вартість грошей та методи їхнього вимірювання.
14. Роль грошей у розвитку ринкової економіки.
15. Сутність та структура грошового обігу.
16. Класифікація грошових потоків.
17. Запас грошей і грошовий дохід.
18. Структура грошового обігу і його моделі.

19. Організація прогнозування і регулювання готівкового обігу.
20. Умови і принципи організації безготівкового платіжного обігу.

Змістовий модуль 2. Грошовий ринок та грошові системи.

Практичне заняття 10,11

Тема 5. Грошовий ринок. Гроші як об'єкт купівлі-продажу. Попит, пропозиція, ціна грошей.

Питання для обговорення:

1. Гроші як об'єкт купівлі-продажу.
2. Попит, пропозиція, ціна грошей.
3. Інституційна модель грошового ринку.
4. Канали прямого і опосередкованого фінансування.
5. Ринок грошей та ринок капіталів.

Опитування, розв'язання практичних задач, виконання ситуаційних вправ, обговорення проблемних ситуацій за темою 4-5.

Практичне заняття 12,13

Тема 6. Механізм формування пропозиції грошей та грошово-кредитна політика

Питання для обговорення:

1. Суть і механізм формування пропозиції грошей.
2. Вплив пропозиції грошей на розвиток економіки.
3. Роль державних інституцій у реалізації емісійного процесу.
4. Способи безготівкової емісії грошей.
5. Утворення грошей комерційними банками.
6. Грошово-кредитна політика НБУ та її інструменти

Захист реферату з презентацією, опитування

Практичне заняття 14,15

Тема 7. Валютний ринок і валютні системи

Питання для обговорення:

1. Валютний ринок: суть та принципи функціонування.
2. Валютні операції суть і види.
3. Поточні та термінові валютні операції.
4. Структурні та кон'юнктурні чинники валютного курсу.
5. Поняття, значення і механізм забезпечення конвертованості валюти.
6. Режими валютного курсу.
7. Валютні системи: суть та структура.
8. Види валютних систем: національні, регіональні, світові.

Розв'язання практичних задач, виконання ситуаційних вправ, обговорення проблемних ситуацій за темою 8.

Практичне заняття 16,17

Тема 8. Грошові системи. Грошова система: суть та принципи організації.

Питання для обговорення:

1. Грошова система: суть та принципи організації.
2. Елементи грошової системи та їх характеристика.
3. Національна та світова валютні системи.

Поточне тестування за темами 5-7, опитування

Практичне заняття 18,19

Тема 9. Інфляція та грошові реформи. Інфляція та грошові реформи. Показники вимірювання інфляції. Регулювання інфляції

Питання для обговорення:

1. Теоретичні концепції інфляції: теорія «інфляції попиту», теорія «інфляції пропозиції», монетаристська теорія, теорія інфляції як багатофакторного процесу
2. Показники вимірювання інфляції.
3. Регулювання інфляції. Взаємодія центрального банку та уряду у регулюванні інфляційних процесів.
4. Основні моделі грошових реформ.
5. Грошові реформи формального, конфіскаційного, паралельного (консервативного) типів. Грошові реформи в Україні.

Розв'язання практичних задач, виконання ситуаційних вправ, обговорення проблемних ситуацій за темою 9.

Практичне заняття 20

Контрольна робота за змістовим модулем 2 «Грошовий ринок та грошові системи»

Основні питання, які виносяться на контрольну роботу:

1. Закон грошового обігу та його зміст. Сталість грошей та механізми її забезпечення.
2. Механізми поповнення маси грошей та їхній обіг.
3. Сутність понять «випуск» та «емісія» грошей.
4. Швидкість обігу грошей і її характеристика.
5. Сутність та механізми «грошового мультиплікатора».
6. Сутність грошового (монетарного) ринку і його структура.
7. Об'єкти, суб'єкти та інструменти грошового ринку.
8. Схема руху грошових потоків на фінансовому ринку (пряме

- фінансування, непряме фінансування тощо).
9. Міжбанківський ринок грошей.
 10. Ринок капіталів та його характеристика.
 11. Ринок цінних паперів, фінансова біржа.
 12. Дайте оцінку недержавних цінних паперів в Україні.
 13. Курс цінних паперів та фактори, що на нього впливають.
 14. Попит на гроші і його складові частини.
 15. Попит на «запас грошей», «попит на гроші», «попит на грошовий дохід» Попит на гроші для трансакцій і попит на гроші як на активи.
 16. Характеристика чинників, що впливають на попит грошей.
 17. Теоретичні моделі і «номінальний попит».
 18. «Грошові захисники» і «номінальний попит».
 19. Пропозиція грошей на фінансовому ринку та її залежність.
 20. Компоненти грошової бази та пропозиції грошей.

Змістовий модуль 3. Сутність та необхідність кредиту в економіці країни Практичне заняття 21,22.

Тема 10. Суть кредиту. Кредит як форма руху вартості на зворотній основі.

Питання для обговорення:

1. Кредит як форма руху вартості на зворотній основі.
2. Еволюція кредиту в міру розвитку суспільного виробництва. Кредит як форма суспільних відносин.
3. Кредит — форма руху позичкового капіталу.
4. Ознаки позичкового капіталу.
5. Ринок позичкових капіталів.

Розв'язання практичних задач, виконання ситуаційних вправ, обговорення проблемних ситуацій за темою 10, опитування.

Практичне заняття 23,24

Тема 11. Сутність, призначення та види фінансового посередництва. Функції та роль банків у фінансовому посередництві.

Питання для обговорення:

1. Функції та роль банків у фінансовому посередництві.
2. Структура сутність та принципи побудови банківської системи України.
3. Банківські та небанківські фінансові інститути.
4. Функції та роль Національного банку України.
5. Основи організації комерційних банків України.
6. Основні банківські операції.

Захист рефератів, опитування.

Практичне заняття 25

Тема 12. Національний банк України – центральний банк держави. Особливості становлення НБУ.

Питання для обговорення:

1. Особливості становлення НБУ.
2. Принципи функціонування НБУ.
3. Функції та операції НБУ.
4. Роль Національного банку в регулюванні грошово-кредитного ринку.

Поточне тестування за темами 11-12.

Практичне заняття 26

Тема 13. Державний кредит та державний борг. Види державного кредиту.

Питання для обговорення:

1. Види державного кредиту.
2. Державні облигації та казначейські зобов'язання.
3. Інтеграційні процеси та створення міжнародних валютно-кредитних установ.
4. Міжнародний валютний фонд.

Опитування, розв'язання практичних задач, виконання ситуаційних вправ, обговорення проблемних ситуацій

Практичне заняття 27

Контрольна робота за змістовим модулем 3 «Сутність та необхідність кредиту в економіці країни»

Основні питання, які виносяться на контрольну роботу:

1. Роль банківської системи у формованій пропозиції грошей.
2. Емісія готівкових грошей.
3. Рівновага на грошовому ринку та процент.
4. Суть грошової системи та її елементи
5. Призначення грошової системи та її місце в економічній системі країни.
6. Основні типи грошових систем та їхня характеристика.
7. Класифікація типів грошових систем.
8. Еволюція грошових систем.
9. Сучасна грошова система України та її характеристика.
10. Особливості функціонування об'єднаної грошової системи.
11. Класифікація розрахунків.
12. Організація розрахунків.
13. Розрахунки із застосуванням платіжних доручень.
14. Розрахунки платіжними вимогами.
15. Розрахунки із застосуванням платіжних вимог-доручень.
16. Механізм здійснення розрахунків чеками.
17. Механізм використання векселя у платіжному обороті.
18. Розрахунки акредитивами та механізм сплати.

19. Міжбанківські кореспондентські відносини.

20. Сутність, форми і причини інфляції. Види інфляції. Методи регулювання.

Додаток 2.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти за результатами поточного, періодичного та підсумкового контролю

Теми практичних занять	Кількість балів за вид роботи	Разом балів
Змістовий модуль 1. Гроші та грошовий обіг.		
Тема 1. Раціоналістична та еволюційна концепції походження грошей.	0 – 2 (опитування) 0 – 4 (реферат, презентація)	0-6
Тема 2. Залежність ролі грошей у економіці від рівня розвитку товарного виробництва та адекватних йому суспільних умов.	0 – 3 (поточне тестування) 0 – 4 (реферат, презентація)	0-7
Тема 3. Теорії грошей. Класична кількісна теорія грошей. Еволюція постулатів кількісної теорії.	0 – 2 (опитування) 0 – 3 (поточне тестування)	0-5
Тема 4. Грошовий обіг і грошові потоки. Сукупний грошовий оборот, і оборот грошей у межах індивідуального капіталу.	0 – 5 (розв'язання практичних задач, ситуаційних вправ та проблемних ситуацій)	0-5
Контрольна робота за змістовним модулем 1 (тестування)	0 - 5	0-5
Змістовий модуль 2. Грошовий ринок та грошові системи.		
Тема 5. Грошовий ринок. Гроші як об'єкт купівлі-продажу. Попит, пропозиція, ціна грошей.	0 – 2 (опитування) 0 – 4 (реферат, презентація)	0-6
Тема 6. Механізм формування пропозиції грошей та грошово-кредитна політика	0 – 5 (розв'язання практичних задач, ситуаційних вправ та проблемних ситуацій)	0-5

Тема 7. Валютний ринок і валютні системи.	0 – 2 (опитування) 0 – 3 (поточне тестування)	0-5
Тема 8. Грошові системи. Грошова система: суть та принципи організації.	0 – 2 (опитування)	0-2
Тема 9. Інфляція та грошові реформи. Показники вимірювання інфляції. Регулювання інфляції.	0-2 (опитування)	0-2
Контрольна робота за змістовним модулем 2 (тестування)	0 - 5	0-5
Змістовий модуль 3. Сутність та необхідність кредиту в економіці країни		
Тема 10. Суть кредиту. Кредит як форма руху вартості на зворотній основі.	0 – 2 (опитування) 0 – 5 (розв’язання практичних задач, ситуаційних вправ та проблемних ситуацій)	0-7
Тема 11. Сутність, призначення та види фінансового посередництва. Функції та роль банків у фінансовому посередництві.	0-2 (опитування) 0 – 4 (реферат, презентація)	0-6
Тема 12. Національний банк України – центральний банк держави. Особливості становлення НБУ.	0 – 3 (поточне тестування)	0-3
Тема 13. Державний кредит та державний борг. Види державного кредиту.	0 – 2 (опитування) 0-4 (захист реферату з презентацією)	0-6
Контрольна робота за змістовим модулем 3	0-5	0-5
Підсумковий контроль (іспит)	0-20	0-20
Загалом сума балів:		100

